
Historie

*Katolická teologická fakulta (KTF UK) je z **akládající fakultou dnešní Univerzity Karlovy**. Kanonicky ji dne 26. ledna 1347 ustavil papež Klement VI., z moci římského a českého krále ji dne 7. dubna 1348 založil Karel IV. V roce 1950 byla ze svazku Univerzity Karlovy v Praze vyňata. V roce 1953 byla pod vynuceně změněným názvem Římskokatolická cyrilometodějská bohoslovecká fakulta přestěhována do Litoměřic. Po „sametové revoluci“, roku 1990, byla znovu začleněna do svazku Univerzity Karlovy v Praze a svou činnost dále rozvíjí ve svém pražském sídle.*

Původní text o historii KTF UK Prof. ThDr. Jaroslava Kadlece

Při svém vzniku fakulta již navazovala na výuku, která probíhala především ve škole při svatovítské katedrále, jež zahájila svou činnost ihned po zřízení biskupství v r. 973. Svolení k založení úplné univerzity, tj. včetně teologické fakulty, bylo zvláštním projevem papežovy přízně vůči jeho bývalému žáku Karlovi. Avignonští papežové, zcela oddaní francouzským zájmům, střežili teologický monopol pařížské Sorbonny.

Díky prozíravé politice Karla IV. se postavení pražské univerzity nezhoršilo ani po založení univerzity ve Vídni (1365). K významnému posílení kvality profesorského sboru přispělo paradoxně **velké západní schizma** v r. 1378, neboť poté, co se Francie přidržela vzdoropapeže Klimenta VII., čeští a němečtí profesori Sorbonny opustili Paříž a odešli mj. do Prahy. Zde setrvali do doby, než se kvůli sporům o obsazování profesur rozhodli přejít na další nově vzniklé univerzity (Heidelberg 1386, Kolín nad Rýnem 1388, Erfurt 1392, Krakow 1400, Lipsko 1409).

Kancléřem univerzity se stal blízký spolupracovník a inspirátor mnoha činů Karla IV., **arcibiskup pražský Arnošt z Pardubic**. Také díky jeho neúnavné činnosti Univerzita postupně získávala vlastní budovy pro výuku i bydlení vyučujících i studentů, pamatoval i na nezbytné hmotné zajištění. Ještě Karel IV. nechal zřídit Karlovu kolej a Kolej všech svatých a postaral se i o jejich hmotné zabezpečení. Vznikem koleje Václavovy, Hedvičiny zvané Litevské, koleje národa českého a dalších se vytvořila tři ohniska univerzitního života na Starém městě Pražském.

Úpadkové jevy v církevním životě a nové myšlenky na cesty k nápravě, jež byly předmětem nauky Johna Wyclifa, se staly námětem ostrých sporů mezi jeho pražskými stoupenci i odpůrci. **Zásahy krále Václava IV.** v podobě odnětí úřadů několika doktorům teologické fakulty a jejich následné vypovězení z království pak vedly k přerušení činnosti fakulty, poněvadž mezi zbylými stoupenci Wyclifa nebyli doktoři teologie. Studenti odcházeli na italské univerzity, popř. studovali na obnovené katedrální škole svatovítské.

Obnovení hlubšího a soustavného studia bohosloví bylo umožněno teprve příchodem jezuitů počátkem 2. poloviny 16. století. **R. 1622 jezuité převzali správu celé univerzity** a svůj monopol si udrželi s podporou císaře i proti námitkám pražského arcibiskupa a představitelů dalších řádů až do druhé poloviny 18. stol.

I po **rozdělení univerzity na českou a německou r. 1882** zůstala na přání arcibiskupa Schwarzenberga bohoslovecká fakulta pro obě univerzity společná. Až hrozící vyloučení fakulty z univerzity vedlo arcibiskupa Schönborna k souhlasu s rozdělením, a tak od školního roku 1891-1892 vedle sebe existovala teologická fakulta česká a německá.

Nevyhovující prostory pro studium i neustálé spory o umístění teologické fakulty v univerzitních budovách v **období po I. světové válce** rázně vyřešil arcibiskup František Kordač rozhodnutím o výstavbě arcibiskupského semináře v Dejvicích - budovy, která je i současným sídlem fakulty.

Nacistický režim tvrdě zasáhl proti studentům fakulty na **podzim 1939**, kdy jich většina byla povolána na nucené práce. V náhradním arcibiskupském teologickém ústavě v Břežanech nesměli vyučovat stávající profesori fakulty; dva postihlo i věznění v koncentračním táboře.

Hned **po osvobození v květnu 1945** obnovila fakulta činnost a pokračovala v ní do konce studijního roku 1949-1950. Další 40 let nepřízně, tentokrát komunistického režimu, započatých v roce 1950 vynětím fakulty ze svazku Univerzity Karlovy v Praze, fakulta přečkala v exilu v Litoměřicích, kam byla přestěhována v r. 1953 pod vynuceně změněným názvem Římskokatolická cyrilometodějská bohoslovecká fakulta.

V roce 1990 byla znovu začleněna do svazku Univerzity Karlovy v Praze a svou činnost dále rozvíjí ve svém pražském sídle.